Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Ottende Afdeling)

23. januar 2020*

»Præjudiciel forelæggelse – social sikring – vandrende arbejdstagere – forordning (EF) nr. 883/2004 – ydelser ved arbejdsløshed – beregning – ingen hensyntagen til den senest oppebårne løn i bopælsmedlemsstaten – for kort referenceperiode – løn udbetalt efter arbejdsforholdets ophør – person, der tidligere har haft erhvervsmæssig beskæftigelse i Schweiz«

I sag C-29/19,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Bundessozialgericht (forbundsdomstol i socialretlige sager, Tyskland) ved afgørelse af 23. oktober 2018, indgået til Domstolen den 16. januar 2019, i sagen

ZP

mod

Bundesagentur für Arbeit,

har

DOMSTOLEN (Ottende Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, L.S. Rossi, og dommerne F. Biltgen (refererende dommer) og N. Wahl,

generaladvokat: P. Pikamäe,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

– ZP ved Rechtsanwalt M. Hanke,

– Bundesagentur für Arbeit ved B. Klug, som befuldmægtiget,

– den tjekkiske regering ved M. Smolek, J. Pavliš og J. Vláčil, som befuldmægtigede,

– Europa-Kommissionen ved M. Van Hoof og B.-R. Killmann, som befuldmægtigede,

* Processprog: tysk.

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 62, stk. 1 og 2, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger (EUT 2004, L 166, s. 1, berigtiget i EUT 2004, L 200, s. 1).

2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem ZP og Bundesagentur für Arbeit (forbundsagenturet for beskæftigelse, Tyskland, herefter »agenturet«) vedrørende størrelsen af den arbejdsløshedsunderstøttelse, som sidstnævnte tildelte ZP i henhold til national ret.

Retsforskrifter

EU-retten

Aftalen om fri bevægelighed for personer

3 Artikel 8 i aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater på den ene side og Det Schweiziske Forbund på den anden side om fri bevægelighed for personer, der blev undertegnet i Luxembourg den 21. juni 1999 (EFT 2002, L 114, s. 6, herefter »aftalen EF-Schweiz«), fastsætter:

»De kontraherende parter fastlægger i overensstemmelse med bilag II samordningen af socialsikringssystemerne […]«

4 Artikel 1 i bilag II til den nævnte aftale, som ændret ved afgørelse nr. 1/2012, vedtaget af det blandede udvalg nedsat i henhold til aftalen EF-Schweiz, af 31. marts 2012 (EUT 2012, L 103, s. 51), bestemmer:

»1. De kontraherende parter er enige om på området for koordinering af sociale sikringsordninger at anvende de af Den Europæiske Unions retsakter, som der henvises til i, og som ændres ved del A i dette bilag, eller tilsvarende bestemmelser.

2. Udtrykket »medlemsstat(er)«, der er anført i de retsakter, der henvises til i del A i dette bilag, anses for at finde anvendelse på Schweiz ud over de stater, der er omfattet af de pågældende retsakter fra Den Europæiske Union.«

5 Del A i det nævnte bilag henviser bl.a. til forordning nr. 883/2004.

Forordning nr. 883/2004

6 4., 32. og 45. betragtning til forordning nr. 883/2004 har følgende ordlyd:

»(4) Det er nødvendigt at respektere de karakteristiske træk ved national lovgivning om social sikring og kun udarbejde en koordineringsordning.

[…]

(32) For at fremme arbejdstagernes mobilitet bør det navnlig gøres lettere at søge beskæftigelse i de enkelte medlemsstater; det er derfor nødvendigt at tilvejebringe en tættere og mere effektiv koordinering af samtlige medlemsstaters ordninger for arbejdsløshedsforsikring og deres arbejdsformidlinger.

[…]

(45) Målet for denne forordning, nemlig at sikre, at retten til fri bevægelighed reelt kan udøves, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne og kan derfor på grund af foranstaltningens omfang og virkninger bedre gennemføres på fællesskabsplan; Fællesskabet kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. traktatens artikel 5. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går denne forordning ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå dette mål.«

7 Denne forordnings artikel 2, stk. 1, har følgende ordlyd:

»Denne forordning finder anvendelse på personer, der er statsborgere i en medlemsstat, samt på statsløse og flygtninge bosat i en medlemsstat, og som er eller har været omfattet af lovgivningen i en eller flere medlemsstater, samt på disses familiemedlemmer og efterladte.«

8 Kapitel 6 i afsnit III i forordning nr. 883/2004 indeholder i artikel 61-65 de særlige bestemmelser i denne forordning, der finder anvendelse på arbejdsløshedsydelser.

9 Nævnte forordnings artikel 61, stk. 1, fastsætter:

»Den kompetente institution i en medlemsstat, i hvis lovgivning erhvervelse, bevarelse, generhvervelse eller varighed af retten til ydelser er betinget af, at der er tilbagelagt enten forsikringsperioder, beskæftigelsesperioder eller perioder med selvstændig virksomhed, skal i fornødent omfang medregne forsikringsperioder, beskæftigelsesperioder eller perioder med selvstændig virksomhed, der er tilbagelagt efter enhver anden medlemsstats lovgivning, som om det drejer sig om perioder, der er blevet tilbagelagt efter den for institutionen gældende lovgivning.

[…]«

10 Samme forordnings artikel 62, stk. 1 og 2, er affattet således:

»1. Den kompetente institution i en medlemsstat, hvis lovgivning fastsætter, at ydelserne beregnes på grundlag af størrelsen af den tidligere løn- eller erhvervsindtægt, skal som grundlag for beregningen kun benytte den løn- eller erhvervsindtægt, som den pågældende har haft under sin seneste lønnede beskæftigelse eller selvstændige virksomhed efter denne lovgivning.

2. Bestemmelserne i stk. 1 finder ligeledes anvendelse, såfremt den for den kompetente institution gældende lovgivning foreskriver en fast referenceperiode til bestemmelse af, hvilken lønindtægt der skal danne grundlag for beregningen af ydelserne, og hvor den pågældende i hele eller en del af denne periode har været underlagt lovgivningen i en anden medlemsstat.«

Tysk ret

11 Under overskriften »Princip« bestemmer § 149 i Drittes Buch Sozialgesetzbuch (lov om social sikring, tredje bog), i den version, der var gældende den 20. december 2011 (BGBl. 2011 I, s. 2854, herefter »SGB III«), følgende:

»Arbejdsløshedsunderstøttelsen andrager

[…]

2. for øvrige arbejdsløse 60 procent (almindelig ydelsessats)

af den faste nettoløn (arbejdsløn), som følger af den bruttoløn, den arbejdsløse har oppebåret i referenceperioden (referenceløn).«

12 SGB III's § 150 med overskriften »Referenceperiode og referenceramme« fastsætter:

»(1) Referenceperioden omfatter de lønafregningsperioder for den beskæftigelse, der er omfattet af den lovpligtige forsikring inden for referencerammen, som er afregnet ved det pågældende ansættelsesforholds ophør. Referencerammen omfatter et år; den slutter på den sidste dag af det sidste ansættelsesforhold, der var omfattet af den lovpligtige forsikring, før kravets opståen.

[…]

(3) Referencerammen udvides til to år, såfremt

1. referenceperioden omfatter mindre end 150 dage med ret til løn,

[…]«

13 SGB III's § 151 med overskriften »Referenceløn« fastsætter i stk. 1:

»Referencelønnen er den gennemsnitlige bidragspligtige dagsløn, som den arbejdsløse har oppebåret i referenceperioden. […]«

14 SGB III's § 152 med overskriften »Fiktiv beregning« har følgende ordlyd:

»(1) Hvis der ikke kan konstateres en referenceperiode på mindst 150 dage med ret til løn inden for den udvidede referenceramme på to år, skal en fiktiv løn danne grundlag som referenceløn. […]

(2) Med henblik på fastsættelsen af den fiktive løn skal den arbejdsløse henregnes til den kvalifikationsgruppe, som svarer til de faglige kvalifikationer, der kræves til den beskæftigelse, som Agentur für Arbeits [beskæftigelsesagenturet, Tyskland] formidlingsbestræbelser for den arbejdsløse hovedsageligt skal omfatte. […]«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

15 Sagsøgeren i hovedsagen er tysk statsborger og bosat i Tyskland. I perioden fra den 1. juli 1990 til den 31. oktober 2014 var han beskæftiget som grænsearbejder i en virksomhed i Schweiz. Fra den 1. november 2014 udøvede han lønnet beskæftigelse i Tyskland, som arbejdsgiveren bragte til ophør med virkning fra den 24. november 2014. Sagsøgeren i hovedsagens løn for november 2014 blev først afregnet og udbetalt den 11. december 2014.

16 Ved afgørelse af 2. januar 2015 tilkendte agenturet sagsøgeren i hovedsagen arbejdsløshedsunderstøttelse fra den 25. november 2014 og for en periode på to år, idet arbejdsløshedsunderstøttelsen androg 29,48 EUR pr. dag, beregnet på grundlag af en fiktiv referenceløn på 73,73 EUR. Da den løn, som sagsøgeren i hovedsagen havde haft under sin beskæftigelse i Schweiz, ikke blev anvendt som beregningsgrundlag for arbejdsløshedsunderstøttelsen, gjorde denne indsigelse over for agenturet, som blev forkastet ved afgørelse af 16. januar 2015.

17 Med henblik på at konkludere, at sagsøgeren i hovedsagen havde opnået ret til en arbejdsløshedsunderstøttelse, tog agenturet hensyn til de beskæftigelsesperioder, der var tilbagelagt efter schweizisk lovgivning, i henhold til artikel 61, stk. 1, i forordning nr. 883/2004, sammenholdt med aftalen EF-Schweiz. Hvad angår beregningen af størrelsen af arbejdsløshedsunderstøttelsen anvendte agenturet i henhold til SBG III's § 152, stk. 1, en fiktiv lønindtægt som referenceløn, idet agenturet var af den opfattelse, at sagsøgeren i hovedsagen ikke kunne påberåbe sig en »referenceperiode« som omhandlet i den gældende nationale ret, dvs. en beskæftigelsesperiode med obligatoriske bidrag i henhold til SGB III's § 150, stk. 1, på mindst 150 dage med ret til løn i Tyskland. Agenturet var desuden af den opfattelse, at den løn, som var oppebåret for december 2014 for lønnet beskæftigelse i Tyskland i november 2014, ikke kunne tages i betragtning, fordi denne bestemmelse alene omfattede løn, der allerede var blevet afregnet ved ansættelsesforholdets ophør.

18 Ved afgørelse af 19. januar 2016 gav Sozialgericht Konstanz (domstolen i socialretlige sager i Konstanz, Tyskland) sagsøgeren i hovedsagen delvis medhold i det søgsmål, som denne havde anlagt til prøvelse af de nævnte afgørelser fra agenturet, og pålagde agenturet at beregne størrelsen af arbejdsløshedsunderstøttelsen på grundlag af en referenceløn på 93,03 EUR.

19 Landessozialgericht Baden-Württemberg (den regionale appeldomstol i socialretlige sager i Baden-Württemberg, Tyskland) forkastede sagsøgeren i hovedsagens og agenturets appeller af denne afgørelse. Ifølge denne ret skulle beregningen af arbejdsløshedsunderstøttelsen i henhold til artikel 62 i forordning (EF) nr. 883/2004 alene ske på grundlag af den lønindtægt, som sagsøgeren i hovedsagen havde haft under den seneste beskæftigelse i Tyskland, og ikke på grundlag af en fiktiv løn som den, der var blevet beregnet i henhold til bestemmelserne i national ret, idet denne forordning har forrang for de sidstnævnte bestemmelser.

20 Bundessozialgericht (forbundsdomstol i socialretlige sager, Tyskland), der har fået forelagt agenturets revisionsanke til prøvelse af dommen fra sidstnævnte ret, er af den opfattelse, at en snæver fortolkning af ordlyden af artikel 62, stk. 1, i forordning nr. 883/2004 er i overensstemmelse med den, som de lavere nationale retter nåede frem til. Den forelæggende ret har imidlertid anført, at såvel artikel 48 TEUF som denne forordning kun fastsætter en koordinering og ikke en harmonisering af medlemsstaternes sociale sikringsordninger, idet kompetencen med hensyn til fastsættelsen af de nationale betingelser for de sociale sikringsydelser fortsat ligger hos de sidstnævnte. Den forelæggende ret ønsker herefter oplyst, om angivelsen i nævnte forordnings artikel 62 af den lønindtægt, der er oppebåret for den seneste beskæftigelse, kun udgør en hovedregel for koordineringen af de sociale sikringsordninger, der ikke berører de enkelte medlemsstaters beregningsregler for sociale ydelser.

21 Under disse omstændigheder har Bundessozialgericht (forbundsdomstol i socialretlige sager, Tyskland) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal artikel 62, stk. 1, i forordning (EF) nr. 883/2004, sammenholdt med artikel 62, stk. 2, i forordning (EF) nr. 883/2004, fortolkes således, at den kompetente institution i bopælsmedlemsstaten i tilfælde af en arbejdstagers arbejdsløshed også skal beregne ydelserne på grundlag af den »lønindtægt«, som den pågældende person »har haft« under sin seneste lønnede beskæftigelse på den pågældende institutions område, når denne lønindtægt i henhold til den for den kompetente institution gældende nationale lovgivning ikke kan benyttes som grundlag for arbejdsløshedsunderstøttelsen, fordi den periode, hvor indtægten blev oppebåret, ikke var tilstrækkeligt lang, og der i stedet skal foretages en fiktiv beregning af ydelserne?

2) Skal artikel 62, stk. 1, i forordning (EF) nr. 883/2004, sammenholdt med artikel 62, stk. 2, i forordning (EF) nr. 883/2004, fortolkes således, at den kompetente institution i bopælsmedlemsstaten i tilfælde af en arbejdstagers arbejdsløshed også skal beregne ydelserne på grundlag af den »lønindtægt«, som den pågældende person »har haft« under sin seneste lønnede beskæftigelse på den pågældende institutions område, når denne lønindtægt i henhold til den for

den kompetente institution gældende nationale lovgivning ikke må inddrages i referenceperioden som beregningsgrundlag for ydelserne på grund af manglende rettidig afregning, og der i stedet skal foretages en fiktiv beregning af ydelserne?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Indledende bemærkninger

22 Det bemærkes, at forordning nr. 883/2004 i henhold til artikel 2, stk. 1, heri finder anvendelse på en medlemsstats statsborgere, som er eller har været omfattet af lovgivningen i en eller flere medlemsstater.

23 Artikel 8 i aftalen EF-Schweiz bestemmer, at de kontraherende parter i overensstemmelse med bilag II til denne aftale fastlægger samordningen af socialsikringssystemerne især med henblik på at sikre fastsættelse af den lovgivning, der finder anvendelse, og udbetaling af ydelser til personer, der har bopæl på de kontraherende parters område. Del A, punkt 1, i dette bilag II fastsætter imidlertid, at forordning nr. 883/2004 skal finde anvendelse mellem de kontraherende parter. Således, og eftersom det i artikel 1, stk. 2, i nævnte bilag II er anført, at »udtrykket »medlemsstat(er)«, der er anført i de retsakter, der henvises til i del A i dette bilag, anses for at finde anvendelse på Schweiz ud over de stater, der er omfattet af de pågældende retsakter fra Den Europæiske Union«, finder bestemmelserne i denne forordning også anvendelse på Det Schweiziske Forbund (dom af 14.3.2019, Dreyer, C-372/18, EU:C:2019:206, præmis 29 og den deri nævnte retspraksis).

24 I den foreliggende sag fremgår det af de for Domstolen fremlagte sagsakter, at sagsøgeren i hovedsagen er en tysk statsborger, som forud for udøvelsen af en erhvervsmæssig beskæftigelse i Tyskland, efter hvilken han modtog en arbejdsløshedsunderstøttelse i henhold til denne medlemsstats lovgivning, har været omfattet af Det Schweiziske Forbunds lovgivning.

25 På denne baggrund er sagsøgeren i hovedsagens situation omfattet af anvendelsesområdet for forordning nr. 883/2004.

Om det første spørgsmål

26 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 62, stk. 1 og 2, i forordning nr. 883/2004 skal fortolkes således, at den er til hinder for en medlemsstats lovgivning, der, idet den fastsætter, at beregningen af arbejdsløshedsunderstøttelse skal ske på grundlag af den tidligere lønindtægt, ikke gør det muligt, når den periode, hvor den lønindtægt, som den pågældende har haft under den seneste lønnede beskæftigelse, som den pågældende har udøvet i henhold til denne lovgivning, ikke er tilstrækkelig lang til at opfylde den referenceperiode, der er fastsat i den nævnte lovgivning med henblik på beregningen af den lønindtægt, der tjener som grundlag for beregningen af arbejdsløshedsunderstøttelsen, at tage hensyn til den lønindtægt, som den pågældende har haft under denne beskæftigelse.

27 Det fremgår utvetydigt af artikel 62, stk. 1, i forordning nr. 883/2004, at der, når en medlemsstats lovgivning fastsætter, at arbejdsløshedsunderstøttelsen beregnes på grundlag af størrelsen af den tidligere lønindtægt, som grundlag for beregningen kun skal benyttes den lønindtægt, som den pågældende har haft under sin seneste lønnede beskæftigelse efter denne lovgivning.

28 Det bemærkes, at kravet i denne bestemmelse ikke er ledsaget af nogen undtagelse. I denne henseende bemærkes, at den undtagelse, der findes i den tilsvarende bestemmelse i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som

ændret og ajourført ved Rådets forordning (EF) nr. 118/97 af 2. december 1996 (EFT 1997, L 28, s. 1), nemlig forordningens artikel 68, stk. 1, som fastsatte et andet grundlag for beregning af arbejdsløshedsunderstøttelse, hvis den pågældendes seneste beskæftigelse på den medlemsstats område, hvis lovgivning fandt anvendelse med henblik på disse ydelser, ikke havde varet i mindst fire uger, ikke er blevet gentaget i artikel 62, stk. 1, i forordning nr. 883/2004.

29 I henhold til denne forordnings artikel 62, stk. 2, finder kravet om kun at benytte lønindtægten fra den seneste lønnede beskæftigelse, der er udøvet i henhold til den nævnte medlemsstats lovgivning, desuden ligeledes anvendelse i tilfælde, hvor denne lovgivning foreskriver en fast referenceperiode til bestemmelse af, hvilken lønindtægt der skal danne grundlag for beregningen af ydelserne, og hvor den pågældende i hele eller en del af denne periode har været omfattet af lovgivningen i en anden medlemsstat.

30 Det følger af sidstnævnte bestemmelse, at selv om en medlemsstats lovgivning kan fastsætte en referenceperiode til bestemmelse af, hvilken lønindtægt der skal danne grundlag for beregningen af ydelser, skal der tages hensyn til de perioder, hvor den pågældende har været omfattet af lovgivningen i en anden medlemsstat, i denne referenceperiode.

31 Det følger heraf, at den nævnte bestemmelse er til hinder for en medlemsstats lovgivning, i henhold til hvilken kun beskæftigelsesperioderne i denne medlemsstat benyttes med henblik på bestemmelsen af, om den referenceperiode, som den fastsætter, er opfyldt, mens de perioder, der er tilbagelagt i henhold til lovgivningen i en anden medlemsstat eller, som det er tilfældet i hovedsagen, i Det Schweiziske Forbund i medfør af aftalen EF-Schweiz, udelukkes.

32 Det følger derfor af artikel 62, stk. 1 og 2, i forordning nr. 883/2004, at der, når en medlemsstats lovgivning fastsætter, at arbejdsløshedsunderstøttelsen beregnes på grundlag af størrelsen af den tidligere lønindtægt, for det første kun skal benyttes den lønindtægt, som den pågældende har haft under sin seneste lønnede beskæftigelse efter denne lovgivning, og at det for det andet gælder, at hvis denne lovgivning fastsætter og opstiller en referenceperiode med henblik på bestemmelsen af den lønindtægt, der skal danne grundlag for beregningen, skal denne referenceperiode omfatte de beskæftigelsesperioder, der er tilbagelagt under både den nævnte lovgivning og under andre medlemsstaters lovgivning.

33 Denne fortolkning er ligeledes i overensstemmelse med målene i forordning nr. 883/2004, der, som det følger af 4. og 45. betragtning hertil, har til formål at koordinere de sociale sikringsordninger, der er indført i medlemsstaterne med henblik på at garantere en effektiv gennemførelse af den frie bevægelighed for personer (dom af 21.3.2018, Klein Schiphorst, C-551/16, EU:C:2018:200, præmis 31). Med henblik herpå har denne forordning til formål at undgå, at en arbejdstager, der har benyttet sin ret til fri bevægelighed, uden saglig begrundelse behandles ringere end en arbejdstager, der har tilbragt hele sit arbejdsliv i én og samme medlemsstat (jf. i denne retning dom af 19.9.2019, van den Berg m.fl., C-95/18 og C-96/18, EU:C:2019:767, præmis 75 og den deri nævnte retspraksis).

34 I denne forbindelse har Domstolen allerede fastslået, at den ved aftalen EF-Schweiz sikrede frie bevægelighed for personer vil hindres, såfremt en statsborger i en kontraherende part stilles ringere i sin oprindelsesstat alene på grund af, at vedkommende har udøvet sin ret til fri bevægelighed (dom af 26.2.2019, Wächtler, C-581/17, EU:C:2019:138, præmis 53 og den deri nævnte retspraksis).

35 Hvad nærmere bestemt angår den beregning af arbejdsløshedsunderstøttelse, der er fastsat i artikel 62, stk. 1, i forordning nr. 883/2004, fremgår det af Domstolens retspraksis, at den tilsvarende bestemmelse i forordning nr. 1408/71 havde til formål at fremme arbejdstageres bevægelighed ved at sikre de pågældende ydelser, der i videst muligt omfang fastsættes under hensyn til de beskæftigelsesvilkår, og navnlig den løn, som de havde efter lovgivningen i den stat, hvor de senest var beskæftigede (jf. i denne retning dom af 28.2.1980, Fellinger, 67/79, EU:C:1980:59, præmis 7).

36 For det første har det forhold, at kun den lønindtægt, som den pågældende har haft under sin seneste lønnede beskæftigelse, efter denne lovgivning benyttes ved beregningen af den arbejdsløshedsunderstøttelse, som vedkommende har ret til i medfør heraf, til formål at sikre den effektive udøvelse af retten til fri bevægelighed for arbejdstagere, bl.a., og således som det er anført i 32. betragtning til forordning nr. 883/2004, ved at gøre det lettere at søge beskæftigelse i denne medlemsstat.

37 For det andet har den manglende hensyntagen til den nævnte lønindtægt under henvisning til, at den pågældende i en del af den referenceperiode, der er fastsat af den omhandlede medlemsstat med henblik på beregningen af arbejdsløshedsunderstøttelsen, har været omfattet af lovgivningen i andre medlemsstater, den konsekvens, at en arbejdstager, der udnytter sin ret til fri bevægelighed, behandles ringere end en arbejdstager, der har tilbragt hele sit arbejdsliv i denne ene og samme medlemsstat.

38 Agenturets argumentation om, at eftersom forordning nr. 883/2004 har til formål at koordinere og ikke at harmonisere medlemsstaternes sociale sikringsordninger, udgør kravet om kun at benytte den lønindtægt, som er oppebåret under den seneste lønnede beskæftigelse efter den relevante nationale lovgivning, der er fastsat i denne forordnings artikel 62, stk. 1, kun en principiel regel, som tillader eksistensen af særlige bestemmelser i national lovgivning, såsom dem, der fastsætter anvendelsen af en beregning af arbejdsløshedsunderstøttelsen på grundlag af en fiktiv løn, som fastsat i SGB III's § 152, kan ikke lægges til grund.

39 Det skal i denne henseende ganske vist bemærkes, at den nævnte forordning ikke indfører en fælles socialsikringsordning, men tillader eksistensen af særskilte nationale sociale sikringsordninger, og at dens eneste målsætning er at sikre koordinationen af disse sidstnævnte med henblik på at garantere en effektiv gennemførelse af den frie bevægelighed for personer. I henhold til Domstolens faste praksis bevarer medlemsstaterne således deres kompetence til selv at udforme deres sociale sikringsordninger (dom af 28.6.2018, Crespo Rey, C-2/17, EU:C:2018:511, præmis 45 og den deri nævnte retspraksis).

40 Det følger imidlertid af selve ordlyden af artikel 62, stk. 1 og 2, i forordning nr. 883/2004, at selv om visse aspekter af beregningen af arbejdsløshedsunderstøttelse, navnlig valget om at fastsætte, at denne beregning sker på grundlag af den tidligere lønindtægt, rent faktisk henhører under medlemsstaternes kompetence, forholder det sig ikke desto mindre således, at når en medlemsstat har truffet et sådant valg i lovgivningen, sikrer disse bestemmelser, at der kun tages hensyn til den lønindtægt, som den pågældende har haft for sin seneste beskæftigelse med henblik på denne lovgivning (jf. analogt dom af 21.3.2018, Klein Schiphorst, C-551/16, EU:C:2018:200, præmis 46).

41 Det fremgår desuden af fast retspraksis, at medlemsstaterne ved udøvelsen af deres kompetence til selv at udforme deres sociale sikringsordninger skal overholde EU-retten og navnlig EUF-traktatens bestemmelser om unionsborgeres ret til at færdes og opholde sig på medlemsstaternes område (dom af 7.12.2017, Zaniewicz-Dybeck, C-189/16, EU:C:2017:946, præmis 40 og den deri nævnte retspraksis)

42 En medlemsstats lovgivning, som fastsætter, at beregningen af arbejdsløshedsunderstøttelsen i situationer som den i tvisten i hovedsagen omhandlede skal foretages på grundlag af en fiktiv lønindtægt, kan imidlertid af de grunde, der er nævnt i nærværende doms præmis 37, udgøre en hindring for den frie bevægelighed for de personer, der er omfattet af denne lovgivning.

43 Henset til de ovenstående betragtninger skal det første spørgsmål besvares med, at artikel 62, stk. 1 og 2, i forordning nr. 883/2004 skal fortolkes således, at den er til hinder for en medlemsstats lovgivning, der, idet den fastsætter, at beregningen af arbejdsløshedsunderstøttelse skal ske på grundlag af den tidligere lønindtægt, ikke gør det muligt, når den periode, hvor den lønindtægt, som den pågældende har haft under den seneste lønnede beskæftigelse, som den pågældende har udøvet i henhold til denne lovgivning, ikke er tilstrækkelig lang til at opfylde den referenceperiode, der er

fastsat i den nævnte lovgivning med henblik på beregningen af den lønindtægt, der tjener som grundlag for beregningen af arbejdsløshedsunderstøttelsen, at tage hensyn til den lønindtægt, som den pågældende har haft under denne beskæftigelse.

Om det andet spørgsmål

44 Med det andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 62, stk. 1 og 2, i forordning nr. 883/2004 skal fortolkes således, at den er til hinder for en medlemsstats lovgivning, der, idet den fastsætter, at beregningen af arbejdsløshedsunderstøttelse skal ske på grundlag af størrelsen af den tidligere lønindtægt, ikke gør det muligt at tage hensyn den lønindtægt, som den pågældende har haft under denne beskæftigelse, når den løn, som den pågældende har haft under denne seneste lønnede beskæftigelse, som vedkommende har udøvet efter denne lovgivning, først blev afregnet og udbetalt efter ansættelsesforholdets ophør.

45 I denne henseende fremgår det af forelæggelsesafgørelsen, at SGB III's § 150, stk. 1, fastsætter, at referenceperioden til bestemmelse af beregningen af arbejdsløshedsunderstøttelsen »omfatter de lønafregningsperioder for den beskæftigelse, […] som er afregnet ved det pågældende ansættelsesforholds ophør«. Agenturet har under anvendelsen af denne bestemmelse ikke taget hensyn til den lønindtægt, som sagsøgeren i hovedsagen oppebar i Tyskland i november 2014, eftersom denne løn først blev afregnet og udbetalt den følgende måned, dvs. efter ansættelsesforholdets ophør.

46 Som det imidlertid følger af svaret på det første spørgsmål, er artikel 62, stk. 1, i forordning nr. 883/2004 til hinder for en medlemsstats lovgivning, i medfør af hvilken der ved beregningen af arbejdsløshedsunderstøttelse ikke tages hensyn til den lønindtægt, som den pågældende har haft under den seneste lønnede beskæftigelse, som vedkommende har udøvet efter denne lovgivning.

47 Den tyske version af den nævnte artikel 62, stk. 1, fastsætter ganske vist til forskel fra andre sprogversioner heraf, at der kun skal tages hensyn til den lønindtægt, som den pågældende har haft »under« sin seneste lønnede beskæftigelse efter den nævnte lovgivning (»[…] *berücksichtigt ausschließlich das Entgelt* […], *das die betreffende Person während ihrer letzten Beschäftigung* […] *nach diesen Rechtsvorschriften erhalten hat*«), således som agenturet har anført til støtte for sit argument om, at den manglende hensyntagen til den lønindtægt, der er afregnet og udbetalt til den pågældende efter vedkommendes seneste beskæftigelse, er i overensstemmelse med denne bestemmelse.

48 Det skal i denne forbindelse bemærkes, at det følger af Domstolens faste praksis, at den formulering, der er anvendt i en af sprogversionerne af en EU-retlig bestemmelse, ikke kan tjene som eneste grundlag for bestemmelsens fortolkning eller tillægges større betydning end de øvrige sprogversioner. EU-bestemmelserne skal nemlig fortolkes og anvendes ensartet i lyset af de versioner, der er udfærdiget på alle Unionens sprog. Den omhandlede bestemmelse skal i tilfælde af forskel mellem to sprogvarianter af en tekst i EU-retten fortolkes ud fra konteksten og formålet med det regelsæt, hvori den udgør et element (dom af 12.9.2019, A m.fl., C-347/17, EU:C:2019:720, præmis 38 og den deri nævnte retspraksis).

49 Henset til målene med forordning nr. 883/2004, herunder navnlig med artikel 62, stk. 1, heri, som er nævnt i nærværende doms præmis 33 og 35, kan det ikke antages, at denne bestemmelse gør hensyntagen til den lønindtægt, som den pågældende har haft under sin seneste beskæftigelse, betinget af den omstændighed, at denne lønindtægt var blevet afregnet og modtaget af den pågældende senest på den sidste arbejdsdag i denne beskæftigelse.

50 Den dato, hvor lønnen udbetales til den pågældende, har nemlig ingen betydning for forfølgelsen af det mål, der består i at sikre den pågældende ydelser, der i videst muligt omfang fastsættes under hensyn til de beskæftigelsesvilkår, og navnlig den løn, som vedkommende havde efter lovgivningen i den

medlemsstat, hvor denne senest var beskæftigede. Derimod kan den omstændighed, at den ret, der er sikret i artikel 62, stk. 1, i forordning nr. 883/2004, betinges af datoen for afregningen og udbetalingen af lønnen, udgøre en hindring for den frie bevægelighed for arbejdstagere i EU.

51 Det andet spørgsmål skal følgelig besvares med, at artikel 62, stk. 1 og 2, i forordning nr. 883/2004 skal fortolkes således, at den er til hinder for en medlemsstats lovgivning, der, idet den fastsætter, at beregningen af arbejdsløshedsunderstøttelse skal ske på grundlag af den tidligere lønindtægt, ikke gør det muligt at tage hensyn den lønindtægt, som den pågældende har haft under denne beskæftigelse, når den løn, som den pågældende har haft under denne seneste lønnede beskæftigelse, som vedkommende har udøvet efter denne lovgivning, først blev afregnet og udbetalt efter ansættelsesforholdets ophør.

Sagsomkostninger

52 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Ottende Afdeling) for ret:

1) **Artikel 62, stk. 1 og 2, i Europa Parlamentets og Rådets forordning nr. 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger skal fortolkes således, at den er til hinder for en medlemsstats lovgivning, der, idet den fastsætter, at beregningen af arbejdsløshedsunderstøttelse skal ske på grundlag af den tidligere lønindtægt, ikke gør det muligt, når den periode, hvor den lønindtægt, som den pågældende har haft under den seneste lønnede beskæftigelse, som den pågældende har udøvet i henhold til denne lovgivning, ikke er tilstrækkelig lang til at opfylde den referenceperiode, der er fastsat i den nævnte lovgivning med henblik på beregningen af den lønindtægt, der tjener som grundlag for beregningen af arbejdsløshedsunderstøttelsen, at tage hensyn til den lønindtægt, som den pågældende har haft under denne beskæftigelse.**

2) **Artikel 62, stk. 1 og 2, i forordning nr. 883/2004 skal fortolkes således, at den er til hinder for en medlemsstats lovgivning, der, idet den fastsætter, at beregningen af arbejdsløshedsunderstøttelse skal ske på grundlag af den tidligere lønindtægt, ikke gør det muligt at tage hensyn den lønindtægt, som den pågældende har haft under denne beskæftigelse, når den løn, som den pågældende har haft under denne seneste lønnede beskæftigelse, som vedkommende har udøvet efter denne lovgivning, først blev afregnet og udbetalt efter ansættelsesforholdets ophør.**

Underskrifter